

Άγιο Όρος: οίνος και πολιτιστική κληρονομιά

Συνοπτικός οδηγός για την ΠΓΕ «Άγιο Όρος»

Wines of Mount Athos · 2026

01

Γεωγραφία και όρια

Η χερσόνησος του Άθω είναι η ανατολικότερη από τις τρεις χερσονήσους της Χαλκιδικής. Η Αυτόνομη Μοναστική Πολιτεία καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα της. Η οριοθετημένη περιοχή παραγωγής της ΠΓΕ «Άγιο Όρος» περιλαμβάνει τη διοικητική περιοχή του Αγίου Όρους και τη γειτονική περιοχή της Ουρανούπολης. Η προδιαγραφή ορίζει για τους αμπελώνες υψομετρικό εύρος 10–400 μ., ενώ η κορυφή του Άθω φθάνει τα 2.033 μ.

02

Ζωντανό πολιτιστικό τοπίο

Στο Άγιο Όρος η οργανωμένη μοναστική ζωή συνεχίζεται για περισσότερο από μία χιλιετία. Η λατρεία, η μελέτη, η γεωργική εργασία, η διαχείριση των δασών και η συντήρηση των μνημείων συνυπάρχουν σε έναν ζωντανό θεσμό. Από το 1988 το Άγιο Όρος είναι εγγεγραμμένο στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO ως μικτό πολιτιστικό και φυσικό αγαθό και περιλαμβάνεται επίσης στο δίκτυο Natura 2000.

03

Ιστορική συνέχεια

Η Μεγίστη Λαύρα ιδρύθηκε το 963 από τον Αθανάσιο τον Αθωνίτη με αυτοκρατορική υποστήριξη και αποτέλεσε κομβικό σημείο για την οργάνωση του αθωνικού μοναχισμού. Το πρώτο Τυπικό, που συνδέεται με τον Τράγο του 972, ρύθμιζε τη ζωή και την παρουσία της κοινότητας. Το σύγχρονο καθεστώς του Αγίου Όρους αναγνωρίζεται από το Σύνταγμα της Ελλάδας και τον Καταστατικό Χάρτη του Αγίου Όρους.

04

Τι σημαίνει ΠΓΕ

Η Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη αφορά οίνους των οποίων η ποιότητα, η φήμη ή άλλα χαρακτηριστικά συνδέονται με οριοθετημένη γεωγραφική προέλευση και των οποίων η παραγωγή συμμορφώνεται με εγκεκριμένη προδιαγραφή. Η ΠΓΕ «Άγιο Όρος» προστατεύει την καταχωρισμένη ονομασία και καθορίζει την περιοχή παραγωγής, τις κατηγορίες οίνων, τις επιτρεπόμενες ποικιλίες, τους κανόνες παραγωγής, επαλήθευσης και επισήμανσης.

05

Κλίμα, ανάγλυφο και αμπελώνες

Η θαλάσσια επίδραση, το έντονο ανάγλυφο, ο προσανατολισμός των πλαγιών και τα τοπικά εδάφη δημιουργούν ποικίλες συνθήκες καλλιέργειας. Η προδιαγραφή αναφέρει ως επικρατέστερους τους βόρειους και βορειοανατολικούς ανέμους, ενώ οι νότιοι είναι συχνότεροι το καλοκαίρι. Η επίδραση στην ωρίμαση, την οξύτητα και την υδατική κατάσταση της αμπέλου αξιολογείται ανά αμπελώνα και εσοδεία.